

KALDIRAÇLI İŞLEMLER VE YURTDIŞI TEZGAHÜSTÜ TÜREV ARAÇ İŞLEMLERİ TEVKİFAT UYGULAMASI HAKKINDA ÖNEMLİ AÇIKLAMA

7256 sayılı Kanun ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (13) numaralı fıkrasına eklenen hüküm sonucunda 01.01.2021 tarihinden itibaren kaldıraçlı işlemlere ilişkin sözleşmelerden elde edilen gelirlere uygulanmak üzere tevkifat yükümlülüğü getirilmiştir.

Tevkifat oranı %10 olup, gerçek kişilerin elde ettiği bu kapsamdaki gelirlere ilişkin söz konusu tevkifatı yapmak ve vergi dairesine beyan etmekle yükümlü olan taraf, işlemlere aracılık eden bankalar veya aracı kurumlardır. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ne gönderilen ve "Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerinden Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesi"ni konu alan 22.01.2021 Tarih ve 91378753-120.06.08(127)-E.10556 sayılı yazıda, kaldıraçlı döviz işlemlerinde tevkifat matrahının tespitinde alış ve satış bedeli olarak işlem tarihlerindeki Türk Lirası karşılıkların dikkate alınacağı belirtilmiş ve dolayısıyla kur farklarının da tevkifat matraha dahil edileceğine hükmedilmiştir. Tevkifat matrahının hesaplanmasında alış bedeli ise ilk giren ilk çıkar (*first-in, first-out*) yöntemi esas alınarak belirlenmektedir.

Vergilendirme dönemi yılın üçer aylık dönemleri olup, bu dönemler içerisinde 282 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde düzenlenen kategoriler kapsamında aynı türden menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı ile ilgili olarak birden fazla işlem yapıldığında tevkifatın gerçekleştirilmesinde bu işlemler tek bir işlem olarak kabul edilecektir. Üçer aylık dönemleri takip eden ayın 26. gününde tevkifat miktarının banka veya aracı kurumlarca beyan edilip ödenmesi gerekmektedir. Üçer aylık dönemler içerisinde aynı türden menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları alım-satımından doğan zararlar, takvim yılını aşmamak kaydıyla, izleyen dönemlerin tevkifat matrahından mahsup edilebilecektir.

Bu kapsamda ÜNLÜ Menkul Değerler A.Ş., kanunen vergi sorumlusu olarak müşterilerinin gerçekleştirmiş olduğu kaldıraçlı işlemler sonucunda kapatılan her pozisyon için kar oluşmuşsa, kardan %10 oranında kesinti uygulayarak geri kalan miktarı müşteri hesabına aktarmaktadır.

Örneğin bir kaldıraçlı döviz işlemi ile pozisyon kapatıldığında, öncelikle ilk giren ilk çıkar yöntemi ile alış tarihindeki kur üzerinden Türk lirası cinsinden alış maliyeti, daha sonra satış tarihindeki kur üzerinden Türk lirası satış fiyatı hesaplanmaktadır. Satış nedeniyle Türk lirası cinsinden 100.000 Türk lirası kar oluştuğu varsayımında; oluşan kardan 10.000 Türk lirası kesinti yapılmakta ve müşteri hesabına 90.000 TL karşılığı döviz aktarılmaktadır. Üç aylık dönem içerisinde aynı türden menkul kıymet ya da diğer sermaye piyasası aracını konu edinen farklı bir işlem sonucunda kapatılan bir pozisyon nedeniyle 50.000 Türk lirası zarar edildiğinde ise bu zarar bir önceki işlemde elde edilen kar olan 100.000 Türk lirasından mahsup edilecek ve ödenmesi gereken tevkifat miktarı $(100.000-50.000)*10/100 = 5.000$ Türk lirasına düşecektir. Böyle bir durumda da daha önce kesintiye tabi tutulan 10.000 Türk lirasının 5.000 Türk liralık kısmı müşteriye iade edilecektir. Aynı takvim yılı içerisinde olmak kaydıyla, önceki üç aylık dönemlerde müşterinin 50.000 Türk lirası zararı olduğunun varsayımında, bu zararın kara mahsup edilmesi sonucunda herhangi bir kar elde edilmemiş olması nedeniyle tevkifat da uygulanmayacaktır. $[(50.000-50.000)*10/100 = 0]$.

Söz konusu tevkifat uygulaması nedeniyle ÜNLÜ Menkul Değerler A.Ş. hiçbir şekilde gelir elde etmemekte olup yalnızca kanuni yükümlülüğünü yerine getirmektedir.